

Jaarplan 2025 Museum Hengelo

Samenvatting

De activiteiten bij Museum Hengelo zijn na de forse krimp door Corona in de periode 2020-2022 weer op een gebruikelijk niveau gekomen. Ook bestuurlijk is het Museum stabiel na de terugval door het plotselinge overlijden van voorzitter Van Houweninge in november 2021. Er wordt stevig gewerkt aan de toekomst van Museum Hengelo.

Onder de titel *Museum Hengelo 50 jaar vooruit* is invulling gegeven aan een beleidsplan voor de periode 2022-2025. Centraal hierin staat de heroriëntatie op de museale functie van Museum Hengelo. Hiertoe wordt in nauwe samenwerking met de Gemeente Hengelo onderzoek gedaan naar de positie en toekomstbestendigheid van Museum Hengelo. In 2024 heeft dit geleid tot het visiedocument *On Gewoon Hengelo*. De visie die daarin verwoord staat is het richtsnoer voor de verdere plannen van Museum Hengelo.

Ondertussen blijven de gebruikelijke activiteiten doorgaan en zijn met verve nieuwe activiteiten gestart. Aangezien Museum Hengelo kampt met een gebrek aan ruimte, wordt vol ingezet op nieuwe activiteiten buiten de huidige locatie. Dat gebeurt in toenemende mate met partners op het gebied van cultuur en cultureel erfgoed in Hengelo. De in 2023 en 2024 ontwikkelde samenwerkingen worden verder uitgebouwd en nieuwe samenwerkingen staan voor 2025 op het programma.

Voor de komende vier jaar zijn drie prioriteiten benoemd:

1. Groei en doorzet reguliere activiteiten
2. De Canon van Hengelo
3. Uitrollen visie On Gewoon Hengelo

Museum Hengelo werkt in het vierjarenplan met jaarthema's voor de nieuwe activiteiten en de keur aan reguliere activiteiten. In 2023 waren de thema's Heropening Markt en April/Meistaking succesvol. Voor 2024 is het thema 50 jaar Beekstraat. Voor 2025 wordt het thema de Canon van Hengelo.

De in 2023 ingezette groei wordt in 2025 doorgezet, wat leidt tot onderstaande cijfers.

Kerncijfers 2025

	2019*	2022	2023	2024	2025
Eigen opbrengsten	€53k	€62k	€60k	€61k	€70k
Gemeentesubsidie	€17k	€17k	€19k	€20k	€20k
Periodieke subsidies, donaties	€4k	€20k	€45k	€70k	€80k
Deelnemers/bezoekers	3473	1250	5184	4500	4500
Aantal vrijwilligers (fte)	100 (30)	90 (25)	105 (35)	110 (40)	115 (42)
Aantal donateurs	1300	1250	1150	1100	1150
Overall groei					5%

* 2019 is het laatste normale jaar. In 2020 en 2021 zijn door de Covid-pandemie veel activiteiten weggevallen.

In het cultuurbeleid van de Gemeente Hengelo wordt gewerkt met het Culturele Waardemodel. Hieronder is dat model weergegeven met de streefcijfers voor 2025.

Culturele Waardemodel – prestatie indicatoren Museum Hengelo 2025 (tussen haakjes ijkjaar 2023)

	Artistiek-inhoudelijke kwaliteit	Maatschappelijke kwaliteit
Programmering	1. Artistiek inhoudelijke kwaliteit van Museum Hengelo 1a Museumregistratie bij Museumregister volgens de Museumnorm 1b activiteiten Museumfunctie - aantal tijdelijke tentoonstellingen: 3 (2) - aantal schenkingen/verwervingen: 70 (64) 1c activiteiten Uitgeverijfunctie - aantal verstrekkingen films en foto's aan derden: 200 (200) - aantal aanvragen voor informatie: 200 (230) 1d activiteiten Informatiefunctie -aantal publicaties Hengelo Toen en Nu: 6 (6) -aantal overige publicaties: 2 (1)	2. Maatschappelijke relevantie 2a Diversiteit in aanbod (cursussen, educatieve projecten) - aantal cursusdagen: 10 (20) - aantal verschillende cursussen: 2 (5) - aantal filmvertoningen: 40 (31) - aantal Speurneus bijeenkomsten: 10 (11) - aantal stadswandelingen: 20 (16) - aantal educatieve projecten voor het Basis Onderwijs: 2 (4) -aantal educatieve projecten voor het Voorgezet Onderwijs: 2 p.m.
	3. Impact en beleving publiek - bezoekersonderzoek: positieve waardering (8,5) - evaluatie CultuurwijsHengelo; positieve waardering (7,6) - evaluatie samenwerkingen: positieve waardering alle samenwerkingen 4 (3 stuks, positief)	4. Publieksbereik -aantal bezoekers museum: 4500 (5184) -waarvan: aantal bezoekers met MuseumKaart: 500 (532) -waarvan: aantal vrijkaarten en donateurs: 1.500 (1.525) -aantal bezoekers cursussen, filmvertoningen: 800 (946) -aantal deelnemers stadswandelingen: 200 (178) -aantal deelnemende groepen educatieve projecten (aantal leerlingen): 600 (540) -aantal online-bezoekers en social media activiteit: 1000. Website: 500
Positie	5. Plaats in het eigen (culturele) domein <u>Landelijk - Regionaal</u> 5a Aantal en aard nationale uitwisselings-/samen-werkingspartners: 6 (4) 5b aantal en aard van de landelijke netwerken waarin we deelnemen: 2 (1 Museumvereniging) <u>Lokaal</u> 5c aantal en aard samenwerkingspartners in het culturele veld: 8 (5: 4 lokaal, 1 nationaal) 5d positie in netwerk CultuurwijsHengelo nog actiever partner (actief partner)	6. Plaats in het maatschappelijke domein 6a zichtbaarheid (fysiek, online, berichtgeving in media) -aantal persberichten en columns: 10 (14) -aantal nieuwsbrieven: 20 (22) 6b betrokkenheid, aantal en aard, bij activiteiten in de stad, bijvoorbeeld via St. Centrummanagement, Hengelo Promotie: Vooral via Hengelo Promotie April-mei staking/OMD 6c aantal en aard (amateurkunst)-verenigingen en organisaties die gebruik maken van Museum Hengelo als ontmoetingsplek: 6 (4)

Erkenning	7. Professionele erkenning Toetsing toekomstscenario 7a Museumregistratie: Actief met accreditatie 7b bijdrage van prestigieuze fondsen: verwacht Mondriaanfonds en VSB	8. Reputatie en vertrouwen als maatschappelijke organisatie bij stakeholders, partners en publiek 8a Aantal en aard van verkregen publieksprijzen / nominaties: in 2025 geen 8b Aantal en aard sponsoren / partners / co-creatoren: 16 (12) 8c Aantal en achtergrond vrijwilligers in de organisatie: 115 (105) vrijwilligers. Voornamelijk 65+, gespecialiseerd op de historie van Hengelo en de verschillende disciplines zoals Film, Foto, Bibliotheek, Depot, Educatie, Collectie, Redactie, Gebouw, PR, programma 8d Aantal betalende donateurs: 1150 (1150)
------------------	---	---

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Prioriteiten komende 4 jaar
3. Operationeel plan Uitgeeffunctie
4. Operationeel plan Informatiefunctie
5. Operationeel plan Museale functie
6. Organisatorische plannen
7. Plan onroerend goed

Bijlage
Concept jaarprogramma 2025

1. Inleiding

Museum Hengelo (MH) is de verzamelnaam van de activiteiten van de Stichting Oald Hengel opgericht in 1955. In 2024 was het 50 jaar geleden dat het Museum zich vestigde in het Wilmink - Van Benthemhuis, een trots pand aan de Beekstraat, midden in het historische hart van de stad Hengelo. Museum Hengelo is een geworteld instituut met een lange geschiedenis en een open blik op de toekomst.

Missie

Het brengen van “Het Verhaal van Hengelo”. Toen, nu & straks

High concept Verhaal van Hengelo

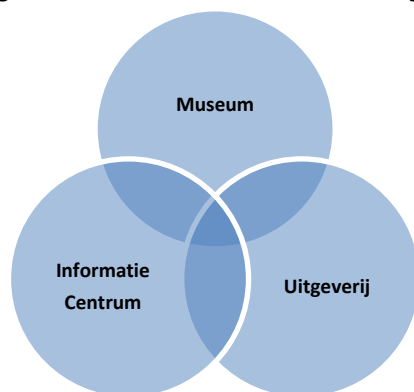
On Gewoon Hengelo

Visie

De missie wordt gerealiseerd door activiteiten die uitgevoerd worden door een grote groep mensen die van Hengelo houden. Die groep bestaat op dit moment nog volledig uit onbezoldigde medewerkers. Bij het gekozen scenario van lichte groei wordt ook gedacht aan enkele betaalde krachten waaronder een full time beheerder en een parttime conservator.

Museum Hengelo kent drie hoofdfuncties:

1. De museale functie *gids door de schatten van Hengelo*
2. De informatie functie *het geheugen van Hengelo*
3. De uitgeef functie *verteller van Hengelo*

Figuur 1 de drie hoofdfuncties van Museum Hengelo

Zowel de Uitgeverij als de Informatiefunctie draaien goed en zijn redelijk bij de tijd. In het Museum daarentegen lijkt de tijd 20 jaar stil te hebben gestaan en lijkt een ingrijpende verandering op zijn plaats. Om deze verandering goed te onderbouwen is er in 2023/24 een onderzoek uitgevoerd naar de positie en toekomstbestendigheid van Museum Hengelo. Het onderzoek heeft geleid tot drie scenario's: 1. Historisch Genootschap Hengelo (krimp), 2. Stadsmuseum Hengelo (lichte groei) en 3. Nationaal Museum voor de Wederopbouw (sterke groei). Het scenario Stadsmuseum is verder uitgewerkt in een visiedocument On Gewoon Hengelo. Voor het realiseren van het in 2024 vastgesteld nieuwe museale concept (zie visiedocument On Gewoon Hengelo) zal in 2025 een haalbaarheidsonderzoek gestart worden waarin de visie verder wordt uitgewerkt.

Iedere hoofdfunctie kent vele activiteiten. Die activiteiten samen vormen het goed gevulde programma van Museum Hengelo (zie bijlage voor het concept jaarprogramma 2025)

De drie hoofdfuncties kennen een grote onderlinge afhankelijkheid en verbondenheid. Museum

Hengelo streeft de komende jaren naar kwantitatieve en kwalitatieve groei voor alle drie functies.

Kernwaarden

In de drie hoofdfuncties worden de vijf kernwaarden van musea nader ingevuld. De kernwaardes zijn:

1. *Collectiewaarde*: voedingsbodem voor het collectieve geheugen en regionale identiteit, het bewaren van historische verhalen en historische artistieke kwaliteit.
2. *Verbindende waarde*: interactie tussen generaties, subculturen en maatschappelijke groepen
3. *Educatieve waarde*: informeel leren en ontdekken voor alle leeftijden
4. *Belevingswaarde*: uitgaansfunctie, toeristische functie
5. *Economische waarde*: inkomsten

Primaire doelgroepen

1. Alle Hengeloërs met nostalgische gevoelens voor de stad
2. Regionale liefhebbers van (oude) kunst
3. Schoolkinderen LO en VO
4. Nieuwe burgers
5. Zij die “het verhaal de reis waard vinden”: de Museumjaarkaart nomaden

Secundaire doelgroepen

1. Organisaties op het gebied van het Hengelse culturele erfgoed
2. Gemeente Hengelo
3. Overige individuen en organisaties die cultureel erfgoed ondersteunen

Een essentiële subsidiegever en ondersteuner van Museum Hengelo is de Gemeente Hengelo. Het opstellen en bespreken van het onderhavige jaarplan maakt een belangrijk deel uit van de planningscyclus van Museum Hengelo. Deze versie betreft een conceptplan dat na bespreking met de Gemeente in oktober 2024 definitief gemaakt kan worden en het uitgangspunt vormt voor de activiteiten van 2025. Het is ook de onderlegger voor het opstellen van het jaarbudget en een sluitende begroting voor 2025.

In onderstaande tekst vindt de lezer eerst de prioriteiten bij Museum Hengelo voor de komende jaren en daarna de uitwerking in operationele plannen. Daarbij komen eerst de hoofdfuncties aan bod en daarna de organisatie en het onroerend goed.

2. Prioriteiten komende 4 jaar

Ook in 2025 wordt bij Museum Hengelo gewerkt aan zowel de groei van de activiteiten, het professionaliseren van de organisatie en het ontwikkelen en uitwerken van een nieuwe visie. Dit levert een uitdaging op voor de huidige capaciteit van de organisatie. Het lijkt goed om te gaan werken met een duidelijke prioriteitsstelling voor de komende jaren om zo de belasting en belastbaarheid van de organisatie en de mensen daarin in evenwicht te houden.

Hiertoe zijn door het bestuur prioriteiten voorgesteld. Deze prioriteiten zijn voorgelegd aan de leden van de Raad van Advies en aan het Kader van Museum Hengelo en door beide organen onderschreven.

Museum Hengelo gaat in de periode 2024 – 2027 werken aan de volgende prioriteiten/hoofdthema's:

1. Uitbouw bestaande operationele activiteiten en organisatie
2. De Canon van Hengelo
3. Uitrollen Visie On Gewoon Hengelo

Hieronder zijn de prioriteitsgebieden puntsgewijs uitgewerkt

Uitbouw bestaande operationele activiteiten en organisatie

- Lichte groei activiteiten (overall 5%)
- Huis op orde. Organogram en accreditatie. Voldoende menskracht
- Voldoende geld: meer projectsubsidies, meer donateurs, meer sponsors/advertenties

De Canon van Hengelo

- 50 startvensters, projectgroep	eind 2024
- Publiciteitscampagne	medio 2024
- Uitventen over relevante organisaties, klankbordgroep	2024 – 2025
- Raadpleegfeest totale bevolking	2025

Uitrollen Visie On Gewoon Hengelo

- Scenario's door Raad	september 2024
- Haalbaarheid en geld voor onderzoek	najaar 2024
- Beslissing nieuw geld Gemeente Hengelo	april 2025
- Nieuw geld Gemeente Hengelo en start verbouwing	begin 2026
- Heropening Museumdeel	2027

Deze hoofdthema's zijn verder uitgewerkt in de operationele plannen 2025 die hierna volgen. Hierbij dient aangetekend te worden dat de Programmacommissie van Museum Hengelo nog volop in het proces van verdere detaillering van de planning van de activiteiten voor 2025 zit.

3. Operationeel Plan en Activiteiten 2024 Uitgeef functie

De Uitgeverij heeft in het glossy-achtige tijdschrift Hengelo toen&nu een centrale activiteit. Dit goed gelezen magazine komt 6 keer per jaar uit. Dat zal ook in 2025 het geval zijn, waarbij ook aandacht gegeven zal worden aan het jaarthema “*de Canon van Hengelo*”. De jaarlijkse kalender met veel historisch fotomateriaal wordt in oktober uitgegeven.

Voortdurend wordt gezocht naar uitbreiding van de redactie. Hiertoe zal in 2025 onder meer een workshop “schrijven over de historie” worden georganiseerd.

In 2024 is gestart met enkele acties om zowel het donateurenbestand als de sponsors/adverteerders te laten groeien. Deze acties worden in 2025 geïntensiveerd om de doelstelling van 1150 donateurs en 4 betaalde pagina’s adverteerders in HTN te bereiken.

Naast het magazine worden per jaar enkele boeken en brochures uitgegeven. Voor 2025 staat één boek op de rol (over architect Beudt). Jaarlijks komen er meer dan 5 verzoeken bij Museum Hengelo binnen voor het uitgeven van een boek over een voor Hengelo relevant thema. In 2025 zal een onderzoek gestart worden naar de haalbaarheid van een eigen uitgeverij.

4. Operationeel plan Informatie functie

Zoals de meeste musea heeft ook Museum Hengelo een zeer actieve groep die zich bezighoudt met oudheidkundig onderzoek. In 2017 is een begin gemaakt de informatie die deze groep verzameld actief te ontsluiten voor de Hengelose burgers die meer willen weten over de historie van de stad. Hiertoe is een Informatiecentrum geopend dat behulpzaam is bij onderzoek en publicatie. In het informatiecentrum zijn verschillende werkgroepen actief. Iedere werkgroep heeft zijn eigen programma dat hieronder kort wordt toegelicht.

Fotoarchief

Museum Hengelo heeft ruim 43.000 foto's in bezit. Deze collectie wordt ieder jaar uitgebreid en actief ontsloten. In 2024 zijn twee nieuwe grote collecties (Van Veen en Hubers) aangekocht. Deze collectie worden ingescand en beschreven. In 2025 zal dit werk worden afgerond.

Eveneens in 2024 is het verzoek gedaan door de Gemeente Hengelo om hun verzameling van 50.000 foto's te catalogiseren, beschrijven en digitaliseren. Mocht na een haalbaarheidsonderzoek blijken dat Museum Hengelo dit werk op zich zal nemen dan betekent dit de komende 5 tot 10 jaar volop werk voor de foto afdeling die dan bovendien aanzienlijk uitgebreid dient te worden.

Digitalisering is een speerpunt voor het Fotoarchief. Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in de ontwikkeling en implementatie van een nieuw digitaal systeem RMS. In 2025 zal worden gekeken naar de voordelen van een veelgebruikt systeem Open Atlantis, dat door Provincie Overijssel wordt gepropageerd en ondersteund.

Speurneuzen

Een bijzondere onderzoeksgroep binnen Museum Hengelo zijn de Speurneuzen. Maandelijks komen 6-10 mensen naar Museum Hengelo om foto's te bekijken en informatie uit te wisselen. Zo worden onbekende gezichten en situaties in kaart gebracht op basis van het geheugen van (veelal hoogbejaarde) mede-Hengeloërs. De activiteit wordt ook op locaties buiten Museum Hengelo uitgevoerd, zoals verzorging/verpleeghuizen en buurthuizen. De Speurneus-activiteit wordt door de deelnemers erg gewaardeerd. In 2025 wordt de Speurneus-activiteit gecontinueerd en waar zinvol uitgebreid.

Filmteam Bewegend Beeld

De belangstelling voor bewegende beelden is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Veel van de activiteiten rond films vinden plaats buiten het Museum hetgeen verlichting betekent voor het nijpende ruimtegebrek binnen het museum. In 2023 zijn films binnen Museum Hengelo benoemd als strategisch groeigebied en is er een Filmteam gestart naast het Fotoarchief. Inmiddels kent het filmteam 12 vrijwilligers en is het nog steeds groeiende. Er is geïnvesteerd in nieuwe apparatuur.

In 2024 is begonnen met het onderzoek naar de technische en financiële waarde van de belangrijke collectie Frans Rientjes. Dit onderzoek zal begin 2025 worden afgerond waarna gekeken wordt naar de wijze waarop de collectie ontsloten kan worden.

De afdeling Bewegend Beeld houdt zich ook bezig met het veilig stellen van het film- en audio-erfgoed van Hengelo en het vergroten van deze collectie. Wij geven niet alleen professionele filmbeelden een podium, ook amateurfilmbeelden worden veelvuldig gebruikt. Filmbewerkers deconstrueren historisch filmmateriaal en monteren dit rond actuele thema's tot filmcompilaties of documentaires. Unieke verhalen uit Hengelo worden door Bewegend Beeld, in samenwerking met de Video Film Club Hengelo, vast gelegd op film. De films worden vertoond in het museum, op scholen en andere locaties in Hengelo. Inmiddels kent de afdeling Bewegend Beeld elf vrijwilligers en is het nog steeds groeiende.

Bibliotheek & Documentenarchief

De collectie van de bibliotheek van MH is de afgelopen jaren opgeschoond tot ongeveer 1000 werken die relevant zijn voor de Hengelose geschiedenis. Daarnaast zijn er nog enkele duizenden archiefstukken van 1900 tot heden. De kwaliteit van de bibliotheek & archief wordt op peil gehouden door aanschaf van relevante boeken.

Ieder jaar worden er enkele zeer relevante uitgebreide (particuliere) collecties aan het museum aangeboden. In 2024 waren dat er 4 (o.m. archief Welberg en de boekenverzameling van Gemeente Hengelo). Iedere collectie betekent vele maanden werk voor onze vrijwilligers. Op dit moment zit er voor 2025 nog minstens 6 maanden werk in de pijplijn. Er valt geen voorspelling te doen over het 2025 nieuw aangeboden materiaal. Voorlopig blijft de werving hiervoor passief en via de algemene kanalen voor communicatie.

Een wens is het documentenarchief te digitaliseren. Dit betekent voor Museum Hengelo een groot project met substantiële investeringen in scanners en software. Voor een dergelijk project uitgevoerd gaat worden zal eerst een haalbaarheidsonderzoek gestart worden.

De bibliotheek en het documentenarchief is een vraagbaak voor velen waar het de geschiedenis van Hengelo betreft in de ruimste zin van het woord. In 2025 worden 200 van dergelijke vragen verwacht waarvan een groot deel per e-mail worden gesteld. Voor de beantwoording van de vragen wordt zinvol samengewerkt met instanties als NCO in Zwolle, het NIOD in Amsterdam en lokale heemkunde verenigingen.

Archeologie

In 2009 is de Archeologie werkgroep van Museum Hengelo gestart. De werkgroep is actief op het gebied van de vroege historie van Hengelo. Inmiddels wordt de werkgroep ingeschakeld bij alle opgravingen in Hengelo en omgeving. Nu zijn er afgelopen jaren niet veel opgravingen meer geweest en is de werkgroep wat minder actief. In 2025 wordt niet verwacht dat er veel activiteiten ontplooid gaan worden.

Het project Huys Hengelo zou in 2024 een tweede fase in gaan. Dat is niet van de grond gekomen. Er wordt gehoopt dat in 2025 in het kader van de Canon van Hengelo meer vaart achter dit project gezet wordt.

In 2024 werd bijna een jaar lang de begraafplaats aan de Oldenzaalsestraat gearcheveerd.

Het project *Markestenen* loopt al wat langer. Oude Markestenen worden opgespoord, uitgegraven en herplaatst. Met fraaie bordjes die via QR-codes gekoppeld zijn aan een informatieve website worden de Markestenen voor het publiek toegankelijk gemaakt. Dit werk, dat in samenwerking met historische verenigingen in Borne, Delden, Goor en Weerselo wordt uitgevoerd, gaat in 2025 door.

Helaas is project *Het Markeboek van de Wooldermarken* door het overlijden van de geestelijk vader en trekker Gerrit Welberg in 2024 getemporeerd. In 2025 wordt gekeken naar een mogelijke herstart.

In 2022 is de samenwerking met de experts van AWN (Archeologie Werkgroep Nederland) geïntensiveerd. De capaciteit om vragen en projecten rondom de archeologie van Hengelo aan te pakken is hiermee sterk vergroot. In 2024 is de samenwerking positief geëvalueerd. In 2025 worden gezamenlijke projecten verwacht.

De samenwerking met Stichting Erfgoed Hengelo loopt al langer. Gezamenlijk wordt de Open Monumentendag georganiseerd. Ook in 2025 zal die dag samen georganiseerd worden met

als thema *Architectuur*

5. Operationeel plan Museale functie

De Museale functie is cruciaal voor alle 5 kernwaarden (collectie, verbinding, educatie, beleving, economie) van een museum. Helaas geldt voor ieder museum dat de economische waarde van de museale activiteiten veelal negatief is. De inkomsten uit entreegelden wegen bij lange na niet op tegen de kosten. Dat betekent dat voor Museale functie gelden gevonden dienen te worden in donaties, sponsors, subsidies en de overschotten bij de overige functies. Zo kent bij Museum Hengelo de uitgeeffunctie een positieve waarde en levert overschot op voor de museale functie.

Aangezien vorige besturen stuurden op de economische waarde van iedere afzonderlijke functie is de ontwikkeling van de museale functie gestagneerd. Het huidige bestuur concentreert zich meer op alle 5 kernwaarden en de samenhang van de drie hoofdfuncties. Dit heeft in 2024 tot een grondige heroriëntatie op huidige vorm en organisatie van de museale functie geleid en een nieuw museaal concept onder de naam *On Gewoon Hengelo*.

Hoofdpijnen nieuwe museale concept *On Gewoon Hengelo*

Binnen het nog nader uit te werken nieuwe concept is gekozen voor de volgende positie:

*Museum Hengelo is een stadsmuseum dat zich richt op het culturele erfgoed van Hengelo.
Het is een museum over Hengelo, voor (vooral) Hengeloërs en door Hengeloërs.
Het verhaal van Hengelo wordt verteld vanuit de wijken.*

In deze positie zijn drie hoofdpijnen te onderscheiden

1. **Verzamelen** *Collecting the City*
Van buiten naar binnen.
Een relevante collectie is de basis van ieder goed museum
Tastbaar (objecten, foto's, bewegend beeld) en virtueel (verhalen, rituelen etc.)
2. **Vertellen** *Discovering the City*
Van binnen naar buiten.
De stad is ons museum. Museum als vertrekpunt, bezoekerscentrum.
3. **Vorsen** *Loving the city*
Gepassioneerde groep.
Intern: vrijwilligers. Extern: donateurs, bezoekers

Deze drie hoofdpijnen en vooral de eerste twee zijn terug te vinden in het ontwerp van de Museale functie, *ons huis*.

Daarnaast zijn er een aantal **wensen** voor het ontwerp van ons huis

- Er zijn **wisselende exposities** mogelijk
- Er is een groot **palet aan activiteiten** mogelijk
- **Interactief** omgaan met beleven en leren staat hoog in het vaandel
- De **topstukken** van onze collectie worden aantrekkelijk en permanent getoond
- De **charme van het Wilmink- van Bentheim-huis** komt tot zijn recht

In 2025 zal de organisatorische, financiële en technische haalbaarheid van de nieuwe visie onderzocht worden.

Reguliere activiteiten binnen Museale functie in 2025

Tijdens deze heroriëntatie blijven ook in 2025 de reguliere activiteiten van het Museum Hengelo doorgaan, waarbij zelfs gestreefd wordt naar een lichte groei in het aantal bezoekers t.o.v. 2024. Qua bezoekers was 2023 een topjaar met 2 blockbusters *De heropening van de Markt* en *De April-Mei Staking*. In 2025 zijn geen grote blockbusters voorzien. Bij het Raadplaafeest rond de Canon van Hengelo worden wel een fors aantal deelnemers verwacht (300 of meer).

De opfris-actie die in 2023 is gestart zal in 2025 afgerond worden.

Zoals hierboven aangegeven hebben de vorige besturen gestuurd op de economische waarde van iedere hoofdfunctie. Zo is onder meer de fraaie Van Leentzaal van de museale functie ingezet voor het InformatieCentrum. Dit is een zwaar verlies voor de museale functie, aangezien deze zaal bedoeld is voor tijdelijke exposities en tijdelijke exposities de aanjager zijn voor innovatie van de museale functie. De tijdelijke exposities zijn in de periode 2019 – 2022 vrijwel verdwenen. De komende jaren zal MH vol inzetten op tijdelijke exposities als onderdeel van grotere projecten. Hierbij wordt de drieslag gehanteerd:

1. film
2. lezing
3. tijdelijke tentoonstelling

Voor het op peil brengen van de museale functie van Museum Hengelo is de beschikbare ruimte in onze huidige gebouwen veel te krap. Om dat nijpende ruimtetekort het hoofd te bieden is in 2024 een driesporenbeleid ontwikkeld dat in 2025 gecontinueerd wordt.

Spoor 1. gebruiken Auditorium

Het Auditorium wordt ingezet in de drieslag zoals hierboven beschreven.

Spoor 2. zo veel mogelijk activiteiten buiten het Museum organiseren

Een goed voorbeeld hiervan zijn de activiteiten van de Stadswandelaars (zie hieronder). Ook het meerjarige project van Museum Hengelo de *Canon van Hengelo* zal in de uiteindelijke uitvoering een mengvorm worden van expositie (vast en tijdelijk) in het Museum en buitenactiviteiten. Een en ander wordt verbonden door internettoepassingen en moderne vormen als audiotour en podcasts. In 2025 zal een eerste proef gedaan worden met Augmented Reality. Hiervoor is samenwerking gezocht met Saxion.

Spoor 3. samenwerken met “wanden” elders in de stad

Vooral voor de sterke collectie kunst zijn er vele mogelijkheden tot samenwerking met andere instellingen. De opgebouwde samenwerking met

- Vliegende Stoel
- Möllerwerf
- de Waterstaatskerk
- Schouwart
- OYFO

wordt in 2025 gecontinueerd en waar mogelijk uitgebreid. Dat geldt ook voor de samenwerking met het Bedrijfsmuseum Thales en het Pieter Blom Museum onder de werknaam 3M. Voor 3M wordt ook uitbreiding gezocht met nieuwe partners binnen en buiten Hengelo.

Educatie

Een van de vijf kernwaarde van een museum is educatie. In 2023 is een hoofd educatie aangesteld die voor het eerst in de geschiedenis van Museum Hengelo een beleidsplan voor het onderwerp educatie heeft opgesteld. Voor 2025 heeft de educatie binnen MH drie hoofdonderwerpen:

1. Uitvoering geven aan het programma's voor scholieren binnen CultuurWijzer
2. Het verder uitwerken van de in 2024 gestarte programma's voor het VO
3. Enkele tijdelijke exposities

Collectie

Museum Hengelo heeft een ruime collectie objecten verbonden aan de geschiedenis van Hengelo. Daarnaast is er ruime en goed dekkend collectie kunst van Hengelose kunstenaars tot 1970. In 2024 is een begin gemaakt met het expliciteren van het collectiebeleid. Dit beleid zal in 2025 uitgewerkt worden waarbij er een afstoting en verwerving op gang gebracht zal worden om de kerncollectie van ons museum te volmaken.

Verwacht wordt dat een van de gewenste objecten voor de kerncollectie de Eisenloeffelklok in 2024 aangeschaft kan worden (aankoop prijs € 13.000). Mocht dit niet het geval zijn dan zal dat in 2025 dienen te gebeuren.

Textielafdeling

Een bijzondere plaats in Museum Hengelo wordt ingenomen door de textielafdeling. Onder het motto *"Mode verbindt mensen en is van alle tijden en altijd verrassend"* is er in de afgelopen 40 jaar een collectie opgebouwd van ongeveer 1200 items textiel met relevantie voor Hengelo. Jaarlijks worden nieuwe items geschonken aan Museum Hengelo, die zorgvuldig geregistreerd, geconserveerd en waar nodig gerestaureerd worden. Zeer bijzonder is de kleding van Dick Holthaus, couturier geboren in Hengelo en de modellen van hem gefotografeerd door Paul Huf (rond 1960). Vanuit de collectie wordt enkele keren per jaar de vaste expositie in de Textielkamer gewisseld met de seizoenen mee. In die kamer zijn jaarlijks ook een of meer wisseltentoonstellingen, zoals die in 2024 over *Naaigerei*. De collectie, die gezien wordt als cultureel erfgoed van Hengelo, is ook een voorname bron voor wisseltentoonstellingen, zoals die in 2024 over *de Hengelose Trijp* en die in samenwerking met de Möllerwerf *Duisternis*.

Ook in 2025 zal dit beleid voortgezet worden met o.m. een event in samenwerking met de Möllerwerf. In 2025 zal nog beter gekeken worden naar integratie van de textielafdeling in het totale verhaal dat Museum Hengelo aan haar bezoekers verteld.

Depot

Het overgrote deel van de collectie bevindt zich in depots. Museum Hengelo kent drie depotruimtes te weten de zolder, de kelder bij Welbions, de mezzanine bij Bolk. In 2023 is een driejarig project gestart voor de professionalisering van de drie depots. Dit project omvat

1. Strakke selectie aan de poort (geen bruiklenen, alleen Hengelo relevant)
2. Volledige omschrijving alle objecten in depots
3. Afstoten enkele delen (w.o. glasnegatieven van personen)
4. Verdeling objecten over geschikte depots

De benodigde investeringen voor de herinrichting van de depots zijn in 2024 gedaan. In 2025 zal het project afgerond worden.

Stadswandelaars

Stadswandelingen zijn voor Museum Hengelo een strategisch groeigebied. Ook in 2024 zijn onder het motto *"het Verhaal van Hengelo beleef je ook buiten het Museum"* de activiteiten van de Stadswandelaars uitgebreid. Dit wordt in 2025 gecontinueerd en nog verder uitgebreid. Om de wandelingen vanuit het Museum te laten starten is in 2024 het Museum de eerste zondag van de maand geopend.

Lezingen en cursussen

Naast de filmvoorstellingen kennen de lezingen en cursussen van en bij MH een groeiend publiek. Hierbij wordt actief samengewerkt met partners in en buiten het Hengelse zoals Hengelo Promotie, de Historische Sociëteit Hengelo en U3L. Helaas heeft U3L in 2024 aangekondigd met de activiteiten te stoppen. Er zal in 2025 naar nieuwe vormen gezocht worden om het aanbod aan cursussen weer op niveau te krijgen. Voor de andere activiteiten is de Programmacommissie doende het jaarprogramma (zie bijlage) te vullen. Er wordt een lichte groei in zowel activiteiten als deelnemers voorzien.

6. Organisatorische plannen

De organisatorische plannen van MH voor 2025 zijn nog niet in detail uitgewerkt. Wel zijn de hoofdlijnen bekend. Er zal gewerkt worden aan drie hoofdthema's

1. *Groei van het personeelsbestand*

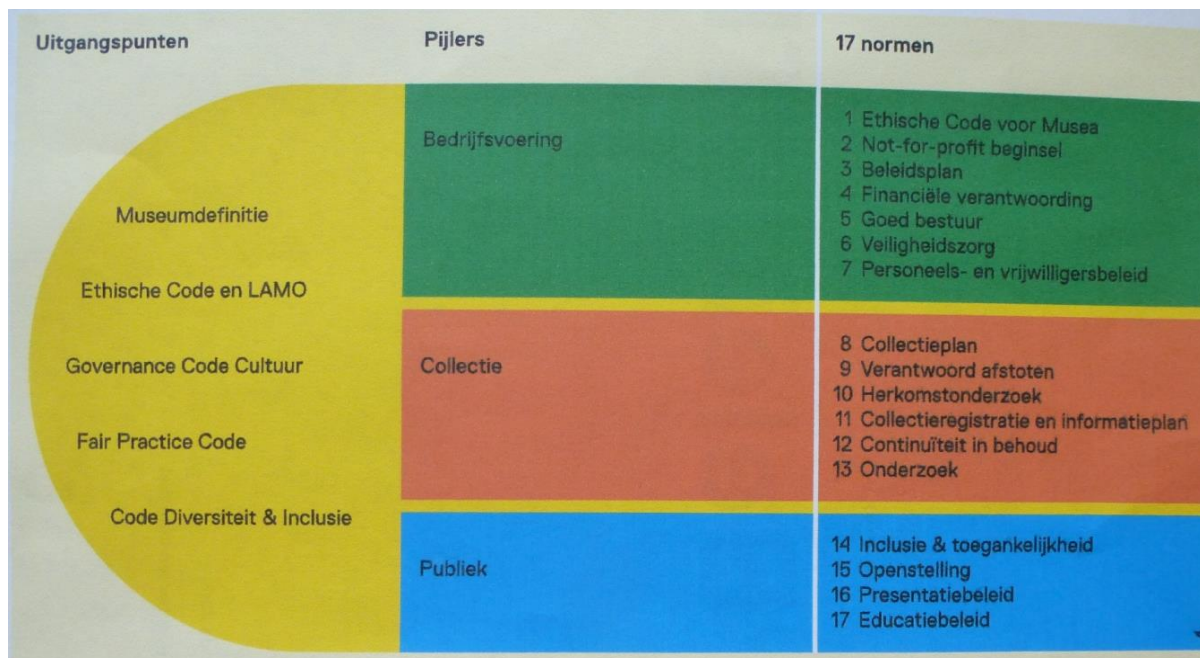
Museum Hengelo kent een vergrijzend personeelsbestand met het gevaar van ernstig kennisverlies als sommige sleutelpersonen de organisatie zouden verlaten/ontvallen. Een manier om dit op te vangen is het vastleggen van die kennis in podcasts. Een andere manier is het uitbreiden van het personeelsbestand. In 2025 gaat hiertoe een HR-medewerker in Museum Hengelo van start.

2. *Versterking kwaliteit personeelsbestand*

In 2025 wordt een opleidingsplan voor onze vrijwilligers uitgewerkt en uitgevoerd. In 2024 is hiervoor een subsidieaanvraag bij de Provincie ingediend.

3. *Her-certificering langs de Museumnorm*

Museum Hengelo is in 2004 door de Museumvereniging erkend als museum. Dit betekent dat in Museum Hengelo de Museumkaart geldig is en dat de organisatie conform de Museumnorm opereert. Dat laatste zou gecontroleerd worden via 5 tot 10-jaarlijkse her-certificering. Sinds 2004 heeft geen her-certificering plaatsgevonden en heeft onze organisatie de Museumnorm wat uit het oog verloren. In 2024 is gestart met een project om de processen zoals beschreven zijn in de Museumnorm 2020 (zie onderstaande figuur) in kaart te brengen, te stroomlijnen en te documenteren.

Figuur 2 Schematische weergave Museumnorm 2020 (bron Museumnorm 2020)

In 2025 zullen alle processen binnen Museum Hengelo beschreven worden conform de Museumnorm 2020.

7. Plan 2024 Onroerend Goed

MH is gevestigd in een historisch pand met een recentere uitbouw. Het gebouw bevindt zich midden in het centrum van Hengelo. In loop der jaren is door de groei van de activiteiten van MH de huidige beschikbare ruimte veel te krap geworden.

Om voldoende ruimte te kunnen bieden aan de Informatie functie is de Van Leentzaal hiervoor ingericht. Dat betekent een zwaar verlies voor de Museale functie, omdat de Van Leentzaal bedoeld is voor tijdelijke exposities. De tijdelijke exposities van MH zijn in de periode 2019 – 2022 verdwenen, hetgeen een ernstig gemis is, aangezien tijdelijke exposities een aanjager zijn voor de Museale functie.

Voor verdere groei lijkt meer ruimte onontbeerlijk. Ook in 2025 zal gezocht worden naar uitbreiding van het onroerend goed en bij voorkeur met het buurpand aan de Brinkstraat.

Op het gebied van het Onroerend Goed kent MH in 2025 drie grote onderwerpen:

1. *Verduurzaming*

De afgelopen jaren zijn de energiekosten explosief gestegen. Voor een monumentaal pand zoals dat van Museum Hengelo heeft dat ernstige consequenties. Voor veel meer kosten is geen ruimte in het beperkte budget van Museum Hengelo. In 2024 is een plan ontwikkeld om de energiekosten in de hand te houden. Gestreefd wordt dat plan in 2025 uit te voeren.

2. *Instandhouding van het Monument*

In 2023 is het onderhoud van het pand systematisch ter hand genomen. Hiertoe is in 2024 een beheersplan ontwikkeld in samenwerking met deskundigen op het gebied van het onderhoud. Op basis van dit plan worden drie deskundige partijen uitgenodigd om offerte uit te brengen voor een langjarig onderhoudscontract. Met de uitvoering van dat onderhoud wordt in 2025 begonnen

3. *Verdubbeling oppervlakte gebouw*

Het Museum Hengelo wil groeien tot een “stadsmuseum, Hengelo waardig”. In de eerdergenoemde heroriëntatie op de Museale functie zal in 2024 de ruimtelijke invulling van MH worden uitgewerkt. In grote lijnen betekent dit minimaal een verdubbeling van de beschikbare ruimte.

De eerste gedachten gaan uit naar uitbreiding met een pand aan de Markt. Hiermee wordt de Centrumfunctie van Museum Hengelo nog beter benadrukt.

Hierbij staat samenwerking met partners zoals Schouwart, Möllerwerf en Hengelo Promotie centraal, opdat er een Hengelo’s Cultureel Kwartier ontstaat in het hart van de stad.

BIJLAGE

JAARPROGRAMMA 2025

- 90 jaar Twentekanaal
- Rekenlinialen/rekenmeesters
- Activiteiten rond Hengelose architect Beudt
- Plaatsing waterput
- 150 jaar Hengelosche Gymnastiek Vereeniging

Januari

- Filmavond
- Filmmiddag
- Stadswandelingen
- torenbeklimming

Februari

- Filmavond
- Filmmiddag
- Cityrun
- Voorjaarsvakantie 15 februari tot 23 februari
- Stadswandelingen
- 28 januari, 4 en 11 februari cursus door Gregor Dijkhuis, of doorgaat en onderwerp nog onbekend
- torenbeklimming

Maart

- Filmavond
- Filmmiddag
- Museumweek
- stadswandelingen
- torenbeklimming

April

- Filmavond
- Filmmiddag
- stadswandelingen
- 3 april 80 jaar bevrijding Hengelo
- 29 april 82 jaar herdenking april-mei staking (lezing, tentoonstelling, films
- Meivakantie 26 april tot 4 mei
- Kermis Hengelo
- 27 april Koningsdag = zondag
- torenbeklimming

Mei

- Filmavond
- Filmmiddag
- 4/5 mei 80 jaar herdenking bevrijding Nederland (lezing, tentoonstelling, films)
- WAK 2025
- Stadswandelingen
- torenbeklimming
- Internationale dag van de Vroedvrouw
- Werelddag voor Culturele Ontwikkeling
- BAM Festival

Juni

- Filmavond
- Filmmiddag
- Maand van de archeologie
- Bijeenkomst nieuwe bewoners gemeente Hengelo
- stadswandelingen
- maand van de archeologie
- kunstmarkt Tuindorp
- Gluren bij de burens
- Torenbeklimming
- Korenfestival Amusing

Juli

- Filmavond
- Filmmiddag
- Zomervakantie 12 juli tot 24 augustus
- stadswandelingen
- torenbeklimming
- Wereld Anticonceptiedag (NVSH film?)
- FBK games

Augustus

- Filmavond
- Filmmiddag
- 30 augustus: 100 jaar geleden geboorte Wolvecamp (lezing, tentoonstelling, film)
- Zomervakantie 12 juli tot 24 augustus
- stadswandelingen
- torenbeklimming

September

- Filmavond
- Filmmiddag
- Open Monumentendag: thema architectuur

- Kermis Hengelo
- stadswandelingen
- torenbeklimming
- Nationale Orgeldag
- Wereldkampioenschappen Atletiek
- Modespektakel Hengelo

Oktober

- Filmavond
- Filmmiddag
- Raadpleegfeest Canon van Hengelo (lezing, tentoonstelling, film)
- Herfstvakantie 18 oktober tot 26 oktober
- stadswandelingen
- maand van de Geschiedenis
- torenbeklimming
- Dierendag
- Dag van de leraar
- Nationale Krokettendag
- UNESCO Werelddag voor Audiovisueel Erfgoed
- Kalender als bijlage Hengelo Toen & Nu

November

- Filmavond
- Filmmiddag
- stadswandelingen
- torenbeklimming
- Dag van het Bier
- Dag van de Mantelzorg
- Begin carnaval
- Intocht Sinterklaas
- Schaatsbaan Hengelo

December

- Filmavond
- Filmmiddag
- Vrijwilligersbijeenkomst/eindejaarsbijeenkomst
- Kerstvakantie 20 december tot 4 januari
- stadswandelingen
- torenbeklimming